

CAP-uudistuksen kansallisen valmistelun työryhmät, työpajat ja keskustelutilaisuudet

1. Yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) tavoitteet rahoituskaudella 2021-2027

CAP-uudistuksen kansallisessa valmistelussa etsitään keinoja, joilla saavutetaan EU:n komission julkaisemassa CAP-asetusehdotuksessa mainitut tavoitteet.

Asetusehdotuksen mukaan maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tuella pyritään jatkossakin parantamaan maatalouden, elintarvikealan ja maaseutualueiden kestävästä kehitystä ja edistämään seuraavien yleistavoitteiden saavuttamista:

- a) edistetään älykästä, kestävästä ja monipuolista maatalousalaa, jolla varmistetaan elintarviketurva;
- b) tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia ja edistetään unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteita;
- c) lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta.

Näitä tavoitteita täydennetään monialaisella tavoitteella, jossa päämääränä on alan uudenaikaistaminen edistämällä ja jakamalla tietämystä, innovointia ja digitalisointia maataloudessa ja maaseutualueilla sekä edistämällä niiden käyttöä.

Yleistavoitteisiin pyritään seuraavien erityistavoitteiden avulla:

- a) annetaan tukea riittävien maataloustulojen ja maatilojen selviytymiskyvyn varmistamiseksi koko unionin alueella, jotta saataisiin parannettua elintarviketurvaa;
- b) parannetaan markkinasuuntautuneisuutta ja kilpailukykyä, mukaan lukien kiinnittämällä enemmän huomiota tutkimukseen, teknologiaan ja digitalisointiin;
- c) parannetaan viljelijöiden asemaa arvoketjussa;
- d) edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestävästä energiasta;
- e) edistetään kestävästä kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa;
- f) edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia;
- g) houkutellaan alalle nuoria viljelijöitä ja helpotetaan yritystoiminnan kehittämistä maaseutualueilla;
- h) edistetään työllisyyttä, kasvua, sosiaalista osallisuutta ja paikallista kehitystä maaseutualueilla, myös biotalouden ja kestävästä metsänhoidon alalla;
- i) parannetaan tapaa, jolla EU:n maatalous vastaa ruokaa ja terveyttä koskeviin uusiin yhteiskunnan vaatimuksiin, mukaan lukien turvallinen, ravitseva ja kestävä kehitys mukainen ruoka, ruokahävikki sekä eläinten hyvinvointi.

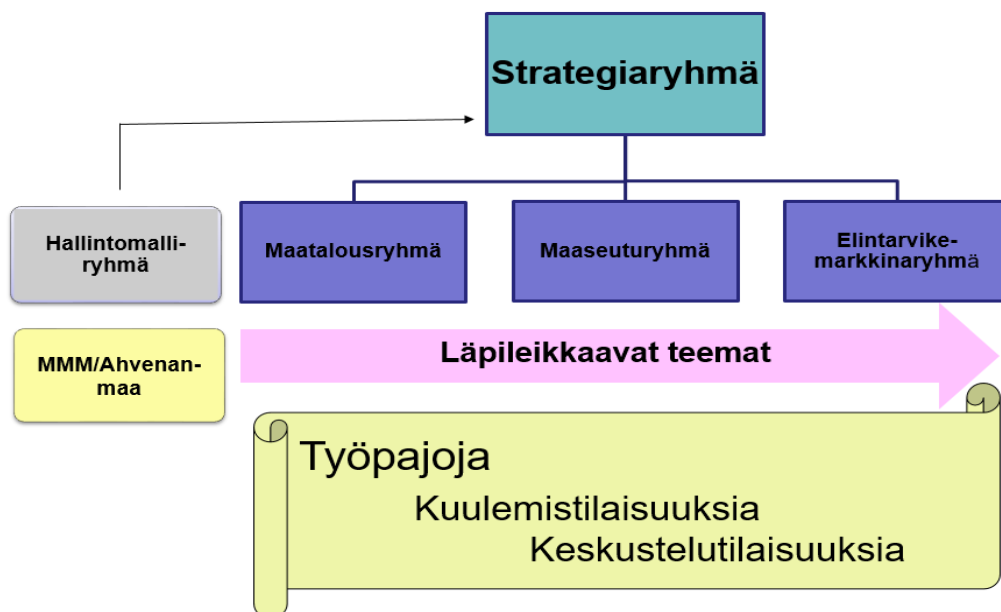
Tavoitteita toteuttaessaan jäsenvaltion on varmistettava tukijärjestelmien yksinkertaistaminen ja tuloksellisuus.

2. Kansallisen valmistelun työryhmät

CAP-asetusehdotuksen mukaan jäsenmaiden on laadittava CAP-suunnitelmat, joissa mm. on kuvattava jäsenmaan keinot CAP:n tavoitteisiin pääsemiseksi ja tulosten mittaamiseksi.

Suomessa CAP-uudistuksen valmisteluun on asetettu vuoden 2020 loppuun asti toimivat seuraavat työryhmät:

- **Euroopan unionin maatalous- ja maaseutupolitiikan uudistamisen valmistelun strategiaryhmä.** Sen tehtävänä on ohjata ja aikatauluttaa valmistelukokonaisuuteen liittyvää työtä, linjata nykytilan analyysin perusteella Suomen näkemyksiä tulevan maatalouspolitiikan ja maaseudun kehittämisselityksen päämääräksi tulevalle rahastokaudelle, linjata Suomen tavoitteita ja kantoja tulevan uudistuksen sisältöön sekä valmistella rahoituksen painopisteitä koskevia päätöksiä.
- viisi valmisteluryhmää:
 - **Maataloustuotannon kehittämistoimenpiteitä valmisteleva työryhmä.** Sen tehtävänä on tehdä esityksiä strategiaryhmälle CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä maataloustuotannon kehittämistoimenpiteistä sekä niiden rahoituksesta.
 - **Maaseudun kehittämistoimenpiteitä valmisteleva työryhmä.** Sen tehtävänä on tehdä esityksiä strategiaryhmälle CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä maaseudun kehittämistoimenpiteistä sekä niiden rahoituksesta.
 - **Markkinoiden kehittämistoimenpiteitä valmisteleva työryhmä.** Sen tehtävänä on tehdä esityksiä strategiaryhmälle CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä kehittämistoimenpiteistä liittyen mm. markkinajärjestelyihin, laatu- ja tuottajaorganisaatioihin ja korkean elintarvikelaadun ja turvallisuuden varmistamiseen sekä näiden toimien rahoituksesta.
 - **Suomen CAP-suunnitelmaan sisällytettävien toimenpiteiden hallintoa valmisteleva ryhmä.** Sen tehtävänä on tehdä esityksiä strategiaryhmälle seuraavasti: valmistella Suomen CAP-suunnitelmaan sisällytettävä kuvaus hallintorakenteesta, valmistella esitys teknisen avun tarpeen mitoituksesta ja jaosta henkilöstömenoihin ja muihin menoihin, valmistella esitys kansallisen maaseutuverkoston tehtävistä, organisoinnista ja sijoituspaikasta sekä valmistella esitys Leader-ryhmien toimintarahan hallinnoinnista.
 - **Ahvenanmaa-ryhmä** (asetetaan myöhemmin)

Kaavio 1. CAP-suunnitelman valmistelun kansallinen organisaatio

3. Työpajat ja keskustelutilaisuudet

Työryhmätyön lisäksi eri tahojen näkemysten kuuleminen toteutetaan maa- ja metsätalousministeriön järjestämissä laaja-alaisissa työpajoissa ja sektorikohtaisissa keskustelutilaisuuksissa.

Työpajojen ja keskustelutilaisuuksien tarkoitus:

- Kerätä sidosryhmiltä tietoa siitä, missä asioissa nykyinen CAP on onnistunut ja missä epäonnistunut
- Koota tarpeita ja ideoita siitä, millä CAP:n toimilla voidaan vastata luvussa 1 esitettyihin CAP:n tavoitteisiin vuonna 2021 alkavalla rahoituskaudella.
- Laajentaa CAP-uudistuksen valmistelun asiantuntemusta ja lisätä sidosryhmien osaamista uudistuksen sisällöstä
- Lisäksi työpajoissa käsitellään vaihtoehtoisia esityksiä CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä toimenpiteistä.

Kussakin työpajassa ja keskustelutilaisuudessa otetaan huomioon kaikki CAP:ssa tarjolla olevat välineet, myös läpileikkaavat teemat, kuten alla mainittujen työpajojen 25-27 asiakokonaisuudet. Erityisesti on otettava huomioon tavoite tukijärjestelmien yksinkertaistamisesta ja tuloksellisuudesta.

Kukin työpaja kokoontuu tarpeen mukaan muutamia kertoja ajalla joulukuu 2018 – huhtikuu 2019. Työpajoihin kutsutaan eri sidosryhmien edustajia. Keskustelutilaisuuksiin kutsutaan kunkin tuotantosektorin edustajat.

Huom. Alla mainituissa työpajoissa maataloustuotanto sisältää myös puutarhatuotannon.

Työpajat:

1. Aktiivisen maataloustuotannon edistäminen (*tosiasiallisen viljelijän määritelmä, aktiivituotantoon kannustaminen*)
2. Maatalouden tulokehityksen edistäminen (*tuotantoon sitomattomat ja tuotantoon sidotut tuet tulokehityksen edistämiseksi, yhteys kansallisiin tukiiin*)
3. Maataloustuotannon tuottavuuden ja tuotantorakenteen parantaminen (*maatalouden investointien edistäminen*)
4. Maatalouden sukupolvenvaihdosten edistäminen ja nuorten viljelijöiden tukeminen toiminnan alkuvaiheessa (*ns. exit payment, nuorten houkuttelemine alalle, aloitusvaiheen tukivälineet*)
5. Maataloustuotannon riskienhallinnan edistäminen (*vakuutukset, keskinäiset rahastot*)
6. Ruokasektorin kannattavuuden ja kilpailukyvyyn parantaminen (*viljelijän asema ruokaketjussa, lisäarvotuotteet, vientiedellytysten kehittäminen, arvoketjujen muodostaminen ml. logistiikka*)
7. Tuottajaorganisaatioiden ja mehiläistuotannon alakohtaisen tukijärjestelmän kehittäminen
8. EU:n laatujärjestelmien käyttöönoton ja menekinedistämisyjärjestelmän hyödyntämisen edistäminen
9. Kuluttajan roolin vahvempi huomioiminen (*kulutustottumukset ja niiden muutokset ja vaikutukset maataloustuotannon uudelleensuuntaamiseen, ruuan turvallisuus, ravitseminen, ruokahävikki*)

10. Luomutuotannon edistäminen (*luomukorvauksen ehdot, investoinnit, jakelu- ja jalostusketjut, tuottajaorganisaatiot, luonnontuoteluomu, EIP-tyyppinen yhteistyö, siementuotannon tehostaminen*)
11. Tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
12. Maaseudun yritystoiminnan edistäminen (*pk-yritysten investoinnit, uuden yritystoiminnan aloittaminen, jalostusasteen nosto*)
13. Uusien rahoitusinstrumenttien tarpeen selvittäminen maaseutu- ja maatalousyrityksissä (*maaseutualueet, alkutuotanto, suhdannevaihtelut, korot, pääoma, vakuudet, rahoitusinstrumenttien yhteensovittaminen käytössä oleviin muihin rahoitusmuotoihin*)
14. Yleishyödyllisten investointien edistäminen (*esimerkiksi laajakaista-yhteyksien parantaminen*)
15. Yhteistyötoimien edistäminen (palvelut, EIP)
16. Alueiden maaseudun kehittämisen tarpeiden selvittäminen (*alueelliset suunnitelmat*)
17. Leader-toimintatavan vahvistaminen (*Leader-periaatteet ja toimintatapa, Leaderin käytössä olevat kehittämisvälineet, toimintarahan hallintomalli, Leader-ryhmien ja paikallisten strategioiden valintamenettely, rahastojen välinen yhteensovitus*)
18. Eroosionesto ja kasvipeitteisyyden edistäminen (*suojakaistat ja -vyöhykkeet, viljely- ja ympäristönurmet, muut peltotoimet, katteet*)
19. Maaperästä ja vesitaloudesta huolehtiminen (*salaojitus, säätösalojitus, vesirakentaminen, monitavoitteiset maatalouskosteikot, maaperä, hiilen lisääminen, riskienhallinta*)
20. Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja sopeutuminen sekä ilmanlaadun parantaminen maataloudessa (*kasvihuonekaasupäästöt, ammoniakki, ilmastonmuutoksen hillintä- ja sopeutumistoimet, bioenergia, ammoniakkipäästöjen vähentämistoimet, pellonmetsitys*)
21. Ravinteiden käytöstä huolehtiminen maataloustuotannossa
22. Kasvinsuojelusta huolehtiminen maataloustuotannossa
23. Maatalousluonnon monimuotoisuuden edistäminen (*maatalousmaalla ja maatalousvaikutteisilla alueilla, kuten perinnebiotoopeilla*)
24. Geenivarojen suojeleminen ja käytön edistäminen (*alkuperäisrodut ja -kasvit*)
25. Osaamisen kehittäminen sekä innovaatioiden ja digitalisaation edistäminen (*tutkimus ja uuden tiedon jalkauttaminen, koulutus, neuvonta, digitalisaatio, AKIS-verkosto*)
26. Viljelijätukijärjestelmien valvonnan kehittäminen (*IACS:iin kuuluvien tukijärjestelmien ja ehdollisuuden valvontajärjestelmät*)
27. Maaseudun kehittämisen toimenpiteiden valvonnan kehittäminen

Sektorikohtaiset keskustelutilaisuudet:

1. Maito
2. Nauta
3. Lammas
4. Vuohi
5. Sika
6. Siipikarja
7. Valkuais- ja öljykasvit
8. Muut peltokasvit
9. Puutarha
10. Mahdollisesti muut tuotantosuunnat

Lisäksi pidetään CAP-uudistuksen jatkovalmistelun aloitustilaisuus laajalle osallistujajoukolle.